

leme rešili v Kranju. Zelo utrujen toda zadovoljen sem zapuščal Renesansčno dvorano Mestne hiše v Kranju in razmišljal o nas. Uspelo pa nam je, da smo o problematiki urejeno spregovorili in dali naslovnikom jasno oblikovane pobude. Tako urejene in strnjene vrste v javnosti knjižničarji že lep čas nismo imeli. Razvoj naše stroke je podoben tolčenju po skali. Le-ta ne počí od stoprvenega udarca ampak zaradi stotih udarcev prej. Pričakovati takojšnje rešitve je neumnost, še neprimerno večja napaka pa bi bila odnehati.

Janko Germadnik

S POTUJOČO KNJIŽNICO MED PORABSKE SLOVENCE

Že precej časa pred tem, preden je Pokrajinska in študijska knjižnica v Murski Soboti prišla do novega, sodobnega bibliobusa (to pa se je zgodilo maja letos), je v knjižnici živel ideja, da bi taka nova potujoča knjižnica začela izposojati knjižnično gradivo tudi v Porabju na Madžarskem, kjer južno od reke Rabe in severno od prekmurskega dela slovensko-madžarske meje v nekaj vaseh (Gornji in Dolnji Senik, Števanovci, Sakalovci, Slovenska ves, Verica in v še nekaterih, manjših) in v njegovem središču Monoštru živi - družno z Madžari in Nemci - približno 4000 Slovencev. Soboški knjižničarji bi se z bibliobusno izposojajo slovenskih knjig in drugega gradiva tako namreč pridružili vsem tistim, ki v tem zahodnem kotičku madžarske države skušajo ohranjati slovenski jezik in slovenskega človeka. Zato smo takoj, ko se je začel pripravljati program sodelovanja na področju izobraževanja, kulture in znanosti med obema državama, posredo-

vali to našo zamisel /skupaj z utemeljitvami/ Ministrstvu za zunanje zadeve Republike Slovenije in madžarski ambasadi v Ljubljani in pri obeh naleteli na dober odziv. Program med državama je bil podpisan v mesecu novembru v lanskem letu (njegov točen naslov se glasi: Program sodelovanja v izobraževanju, kulturi in znanosti med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Madžarske v obdobju 2000-2003); v svojem V. poglavju, ki nosi naslov Manjšinsko kulturno sodelovanje, v 48. členu prinaša tudi naše "izvajanje bibliobusne izposoje knjižničnega gradiva za slovensko manjšino v Porabju".

Omenjeni program s prej navajanim členom pomeni potemtakem osnovo za naše poskusno delo s potujočo knjižnico med porabskimi Slovenci.

Bibliobus bo namreč v Porabje vozil pol leta poskusno, čeprav so mu madžarske oblasti dovolile prestop meje kar za eno leto, to je do meseca septembra 2001. Pri dogovarjanju z madžarskimi carinskimi organi nam je bil v veliko pomoč konzulat Republike Slovenije v Monoštru. Za prestop meje bo tako pri madžarski carini kot tudi pri naši vsakokrat potreben le seznam prepeljanega (in izposojenega) gradiva, in nič drugega. To pa seveda ne bo težko napraviti, posebej od takrat naprej ne, ko bo vozilo premoglo tudi računalniško opremo, za katero pa nam žal - še do tega časa od Ministrstva za kulturo ni uspelo dobiti potrebne (in obljubljenega) denarja.

Če bosta obisk in izposoja vsaj približno taka, kakršna sta bila, ko je pred dnevi prvič izposojal v dveh največjih porabskih vaseh - na Gornjem Seniku in v Števanovcih - in v mestu Monošter, in če bo vedno vsaj približno tako sprejet, kot je bil prvič (gl. sestavek Danice Koštrica Prva pot soboškega bibliobusa na

Madžarsko), potem bo njegova 14. t. i. porabska proga, postala stalna. Pa ne samo to, morda se bo celo podaljšala, morda bo speljana do še katere porabske vasi. Ob prvem obisku 20. septembra je bilo namreč na treh bibliobusnih izposojevališčih izposojenih nekaj nad 220 enot gradiva, v našo potujočo knjižnico pa se je nanovo vpisalo natanko 80 - in to zvečine mladih - porabskih bralcev.

Ob naslednjih obiskih se bomo trudili pridobiti tudi srednješolsko mladino in starejše ljudi. Če bomo uspeli tudi pri tej, odrasli populaciji uporabnikov naše potujoče knjižnice v Porabju, bo to pomenilo pravi podvig v zgodovini Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota in v slovenskem potujočem knjižničarstvu nasploh.

Jože Vugrinec

PRVA POT SOBOŠKEGA BIBLIOBUSA NA MADŽARSKO

Po dolgotrajnem prizadevanju vseh zaposlenih v murskosoboški knjižnici se je na njihovo veliko veselje in v zadovoljstvo porabskih Slovencev končno zgodilo - soboški knjižničarji so uspeli pripeljati med slovenske rojake v Porabju "knjižnico na potáčaj", kot je potujočo knjižnico ob prvem srečanju porabskih otrok z njo slikovito poimenoval Jože Vugrinec, ravnatelj Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota.

V sredo, 20. oktobra 2000, smo namreč vodja knjižnice, trije knjižničarji in jaz kot študentka praktikantka v tej knjižnici - "opremljeni" s knjigami in dobro voljo - ob osmi uri zjutraj z bibliobusom prečkali slovensko-madžarsko mejo. Novi sobo-

ški bibliobus, založen s približno 5000 enotami gradiva, so na drugi strani pričakali: župan Gornjega Senika (po madžarsko se vas imenuje Felsőszölnök) Martin Ropoš, novinarka za slovenski program madžarske televizije Ibolya Dončec iz Sombotela (Szombathely) in seveda snemalec te televizije. Po dokaj hitro urejenih formalnostih smo se odpravili proti našemu prvemu postanku - Gornjemu Seniku. Ko smo ob devetih prispeli, nas je tam čakalo še nekaj novinarjev, ki so z iskrico v očeh opazovali prihod bibliobusa. Še bolj pa so bili nad njim navdušeni otroci iz gornjeseniške osnovne šole in vrtca, ki so bili prvi, a tudi najštevilnejši porabski uporabniki soboške potujoče knjižnice. Odrasle obiskovalce bi namreč lahko naštela na prste obeh rok, morda niti to ne.

Po približno dveurni izposoji smo se odpravili do naslednjega izposojevališča, to je v Števanovce (Apátistvánfalva), na koncu pa smo se ustavili še v Monoštru (Szentgottárd) pri prvi osnovni šoli. Tudi na teh dveh postajališčih so na bibliobus prihajali večinoma le osnovnošolski otroci, bodisi ker starejši o novosti niso bili zadosti informirani ali pa so preprosto na take vrste bus pozabili. Ob naslednjih obiskih bi bilo vsekakor potrebno, da bi za obisk knjižnice in izposoji gradiva pridobili, navdušili tudi starejše ljudi. Sicer pa bodo rezultati akcije vidni šele po določenem času. Za začetek je lep dosežek že to, da smo omogočili Slovincem, živečim v Porabju, stik s slovensko besedo. Čeravno so bile na bibliobusu tudi madžarske knjige, jih bodo knjižničarji postopoma izločali in tako uporabnike navajali na slovensko gradivo.

Nova "proga" soboške potujoče knjižnice predstavlja tudi izziv za nas mlade - bodoče knjižničarje, saj je to, da je soboška knjižnica z bibliobusom prestopila državno mejo -

kolikor vem - prvi poskus take vrste v Sloveniji. Prizadevati si bomo morali, da bi bilo tovrstnih poskusov čim več.

Danica Koštrica

PRISPEVKI KNJIŽNIČARJEV IZ DRUGIH DRŽAV

To je nova rubrika, ki smo jo pomenovali "*Prispevki knjižničarjev iz drugih držav*". V njej bomo občasno objavljali prispevke, ki nam jih pošljejo knjižničarji iz tujine in obravnavajo različna področja knjižničarstva, ki so zanimiva za širši krog bralcev pri nas. Prispevke bomo objavljali v originalu (brez prevodov), ker za prevajanje ponavadi zmanjka časa, ker so to pogosto že prevodi iz tujih jezikov, etc. Upamo, da boste prispevke vseeno radi prebirali.

Kot prvi objavljamo prispevek, ki nam ga je poslala kolegica Neda Čukac iz Cobiss Centra v Sarajevu in obravnava posledice prodaje dragocene knjižnične zbirke v Veliki Britaniji.

KEELE MOŽE LI SE POVJEROVATI?¹

Skandal oko prodaje skupocijene kolekcije iz jedne biblioteke

Potreban vam je novac za finansiranje vaše biblioteke. Vi ga nimate? Šta da se radi? Uzmite praktičan metod iz Keele-a: prodajte vaše rije-tke i skupocijene kolekcije.

Zaista Univerzitet u Keele-u je pronašao ovo jednostavno, brzo i efikasno rješenje. Kad se to događalo došlo je do nagle plime protesta, kako nacionalnih tako i međunarodnih. I to ne samo bibliotekara nego prema obavještenjima i novinara i velikog djela javnosti što se manifestovalo njihovim gnjevom. Izazivajući ovaj neposredan skandal, u Keele-u su stvoreni mnogobrojni problemi u upravljanju fondovima jedne biblioteke, bez jasnog pronalaska obostranog rješenja koje bi bilo pravo i koje se u ovom slučaju očekivalo.

U toku 1968, Univerzitet u Keele-u je dobio na poklon jednu izuzetnu kolekciju od 1.400 starih knjiga, rukopisa i dokumenata. Donator je bio Charles Turner (1886-1973), dugogodišnji funkcioner Škotskog ureda za obrazovanje (Scottish Education Office), strastveni skupljač knjiga, i starih znanstvenih rukopisa čemu je posvetio čitav svoj život, svu svoju energiju i svoj novac za kupovinu starih knjiga i znanstvenih rukopisa, često vrlo rijetkih i skupocijenih iz oblasti matematike, fizike, geodezije i astronomije koje prikazuju razvoj znanosti. Charles Turner je izabrao Univerzitet u Keele-u kome je zvanično donirao svoju kolekciju. Kada je na ceremoniji priređenoj njemu u

¹ Keele l'eût cru? Le scandale de la vente d'une collection précieuse par une bibliothèque. Bulletin des bibliothèques de France, 45(2000)2, pp 122-125.